

**ОБЛАСНИЙ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПРАЦІВНИКІВ КУЛЬТОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

ПОЛІФОНІЧНІ ТВОРИ

*репертуарний посібник
для роботи в класі баяна/акордеона*

ХАРКІВ 2024

Схвалено Методичною радою
Обласного навчально-методичного центру
підвищення кваліфікації працівників
культосвітніх закладів

Поліфонічні твори Репертуарний посібник для роботи в класі баяна/акордеона. Серія «Педагогічний репертуар мистецьких шкіл Слобожанщини» Харків: 2024р. 72 с.

Укладач:

ГОНЧАРОВ О.І. — старший викладач кафедри народних інструментів Харківської державної академії культури

Рецензенти:

СТАШЕВСЬКИЙ А.Я. — професор, завідувач кафедри народних інструментів Харківської державної академії культури, доктор мистецтвознавства, заслужений діяч мистецтв України, член національної спілки композиторів України

ХАРЧЕНКО О.М. — викладач-методист вищої категорії предметно-циклової комісії народних інструментів Харківського музичного фахового коледжу імені Б.М. Лятошинського

Збірка складена з поліфонічних творів (творів з елементами поліфонії) різних авторів, різних часів і творчих стилів, обробок народних пісень та мелодій.

До збірки увійшло 55 поліфонічних творів, розташованих у порядку зростання складності – від найпростішого до більш складного. Рекомендована як репертуарний посібник для роботи в класі баяна/акордеона (виборного) в спеціалізованих закладах мистецької освіти, зокрема у мистецьких школах, а також для широкого кола музикантів.

Відповідальна за випуск: Олена Гончарова

Обкладинка: Оксана Сергієнко

© Гончаров О.І. 2024
© ОНМЦПК 🎵🎵🎵 2024

ЗМІСТ

Поліфонічні твори в репертуарі баяністів/акордеоністів (нотатки)		5
Українська народна пісня в обр. М. Лисенка	На горі, горі	8
Ю. Щуровський	Поліфонічна п'єса	8
Ф. Грубер	Тиха ніч	9
Ю. Щуровський	Канон	9
Чеська народна пісня в обр. І. Берковича	Зозуленька	10
Е. Тамберг	Пісня рожка	11
	Народний наспів	11
Ю. Щуровський	Інвенція	12
Е. Сігмейстер	Пісня в темному лісі	12
С. Шевченко	Канон	13
Ю. Щуровський	В народному стилі	14
Л. Шукайло	Старовинний танець	14
Українська народна пісня в обр. М. Різоля	Чом ти не прийшов	15
М. Преторіус	Старовинний німецький танок	16
Д. Хук	Багатель	16
М. Любарський	Українська народна пісня	17
Українська народна пісня в обр. М. Леонтовича	За городом качки пливуть	18
Українська народна пісня в обр. Я. Степового	Ой, літає соколонько	19
Українська народна пісня в обр. М. Різоля	Місяць на небі	20
Й.С. Бах	Менует <i>соль мажор</i>	21
	Арія	21
	Буре	22
В. Моцарт	Менует <i>ре мінор</i>	23
	Менует <i>до мажор</i>	24
Г. Персел	Арія	24
Й.С. Бах	Менует <i>ре мінор</i>	25
Г. Гендель	Сарабанда	26

Й.С. Бах	Менует <i>соль мажор</i>	27
Г. Телеман	Фантазія	28
В. Соляников	У стилі старовинного танцю	29
Г. Бем	Менует	30
М. Шмітц	Джазова інвенція № 3	31
	Джазова інвенція № 5	32
	Джазова інвенція № 14	33
Українська народна пісня в обр. М. Леонтовича	Щедрик	34
Українська народна пісня в обр. М. Леонтовича	Ой, з-за гори кам'яної	36
М. Любарський	Українська народна пісня	37
Й.С. Бах	Маленька прелюдія <i>до мажор</i>	38
Д. Каріссімі	Фугета	38
Т. Талліс	Фугета	40
С. Франк	Молитва	40
Невідомий автор 17 ст.	Маскарада	42
Українська народна пісня в обр. П. Терещенка	Ой, ходила по садочку	43
Українська народна пісня в обр. М. Різоля	Там, де Ятрань круто в'ється	44
Й.С. Бах	Менует – тріо	45
С. Франк	Канон	45
Й.С. Бах	Маленька прелюдія <i>фа мажор</i>	47
	Маленька прелюдія <i>ре мінор</i>	48
	Маленька прелюдія <i>до мінор</i>	50
Б. Барток	Канон	51
Й. Пахельбель	Чакона	53
Г. Гендель	Пасакалія	55
Й.С. Бах.	Прелюдія <i>соль-мажор</i>	59
	Фугета <i>соль-мажор</i>	61
	Органна прелюдія і фуга <i>сі-бемоль мажор</i>	63
Стисло про музичні форми		69
Відомості про авторів творів		70

ПОЛІФОНІЧНІ ТВОРИ В РЕПЕРТУАРІ БАЯНІСТІВ/АКОРДЕОНІСТІВ /методичні нотатки/

Виховання сучасного музиканта неможливе без високохудожнього та різноманітного репертуару, що повинен складатися з творів композиторів різних часів, різних за характером, темпом, стильовими особливостями тощо. Саме репертуар є основою для всебічного розвитку природних здібностей здобувачів музичної освіти, їх музичного мислення, художньої інтуїції та виконавського досвіду.

Поліфонічні твори в репертуарі сучасних баяністів/акордеоністів займають вагоме місце – досить складно уявити учня, в репертуарі якого не було б жодного поліфонічного твору або, навіть, твору з елементами поліфонії.

Робота над поліфонічними творами, без перебільшення, є надважливою частиною в навчанні баяніста/акордеоніста – вона корисна та вкрай необхідна, бо сприяє не тільки накопиченню та розширенню відповідних засобів звуковидобування, але й впливає на подальший розвиток та формування певних слухових навичок, розвиток музичної пам'яті, мелодичного та гармонічного слуху, відчуття ладу та багатоплановості поліфонічної музики.

Треба зазначити, що поліфонічний твір (або твір з елементами поліфонії) – це перш за все завершений музичний твір певного характеру та художньо-образного змісту, з усіма особливостями, що притаманні творчому стилю та жанровому напрямку композитора, який створив його. Тому залучати до репертуару відповідний поліфонічний твір треба дуже обережно, особливо на початковому етапі оволодіння музичним інструментом. Треба враховувати не тільки складнощі фактури вибраного твору та його образно-художнього змісту але й відповідність виконавського рівня баяніста/акордеоніста, бо процес навчання повинен бути спрямований на поступове набуття та закріплення виконавсько-технічних навичок і певних художніх прийомів, які необхідно постійно вдосконалювати шляхом поступового ускладнення музичного матеріалу. Це стосується і постійного контролю за виконавським апаратом – положенням правої та лівої рук виконавця, і підбору зручної та професійно виправданої аплікатури, розвитку майстерності володіння міхом, штрихами, нюансами, динамічною шкалою, філіруванням звуку тощо.

Треба зазначити, що сучасні баяни та акордеони, завдяки особливостям лівої клавіатури («виборної»), мають можливість практично без змін виконувати поліфонічні твори Й.С. Баха, Г.Ф. Генделя, В.А. Моцарта та інших композиторів, що в оригіналі створені для

фортепіано, клавесину або органу. Більш складні музичні твори потребують певного пристосування, тобто перекладення/викладу музичного твору для іншого, порівняно з оригіналом музичного інструменту. Це передбачає різні засоби викладу фактури перекладаємого твору, які дають можливість краще пристосувати оригінал до особливостей іншого музичного інструменту, зміни звукової специфіки твору, його тембрових барв, переосмислення динаміки та артикуляції. Однак мелодійна та ладо-гармонійна основа оригіналу повинні залишатися непорушними.

Також при перекладенні клавірних творів треба дуже уважно корегувати питання аплікатури, бо положення рук виконавців, засоби звуковидобування на різних музичних інструментах теж різняться. Тому головними принципами підбору аплікатури повинні бути зручність, доцільність та художня необхідність, які допомагатимуть учню баяністу або акордеоністу реалізувати необхідні технічні та естетико-художні виконавські завдання голосоведіння, фразування, потрібного балансу звучання при виконанні поліфонічних творів.

Також важливе місце в процесі досягнення динамічної та художньої виразності звуку займає міховедення. Якість міховедення – один з найважливіших показників рівня виконавської культури баяністів та акордеоністів, і особливо при роботі над творами поліфонічного складу.

Змінювати напрямок руху міху треба зовсім непомітно, не порушуючи логіку розвитку музичного твору. Краще за все повертати міх під час фразировочної цезури, але, як свідчить практика, не завжди існує така можливість і не завжди це зручно робити, наприклад – при виконанні поліфонічних творів або досить тривалих музичних фраз на *legato*. У таких випадках змінювати напрямок руху міху треба дуже швидко, але без поштовху, не допускаючи розриву звучності. Дуже важливо, також, повністю дослуховувати тривалість ноти або фрази, що знаходяться перед зміною напрямку руху міху, бо щонайменша зміна характеру руху міху автоматично змінює динаміку та довжину звуку, його характер.

Особливо це стосується виконання творів для органу, що знайшли достатньо повне та яскраве відтворення при виконанні на баяні/акордеоні. І пояснюється це перед усім тим, що зазначені музичні інструменти мають дуже схожі принципи звуковидобування та досить велику безперервну протяжність звучання.

Треба враховувати також і те, що органу властива певна одноплановість динаміки, а поступове збільшення або зменшення звучання можливе лише за рахунок поступового включення або відключення тих чи інших регістрів. У той же час при грі на баяні/акордеоні за умови набуття певних навичок володіння технікою міховедення, існує можливість використання більш тонкої динамічної гнучкості.

Також ці музичні інструменти мають певну кількість регістрів, за допомогою яких виконавці мають змогу змінювати тембр, збільшувати звуковий об'єм та силу звучання і таким чином максимально наближають звучання баяну та акордеону до звучання органу.

Однак при перекладенні органних творів варто бути дуже обережним – не слід довільно змінювати фактуру, тембр, динамічний план твору, не треба шукати зайвих, нікому не потрібних «модернових» новацій, бо це може зашкодити правдивому відтворенню авторського тексту.

Від правильного, художньо-доцільного руху міху залежать усі відомі засоби звуковидобування, зокрема, штрихи. Треба зазначити, що кожен штрих має багато різновидів, між якими – шкала ледь помітних відтінків. Як безмежна кількість засобів контактування пальців виконавця з клавіатурою баяну чи акордеону, особливо в поєднанні з тим або іншим характером руху міху, так і безліч варіантів результату звучання того чи іншого штриха.

При виконанні (перекладенні) клавірних творів (творів, створених композиторами для клавесину або фортепіано) треба брати до уваги специфіку звуковидобування на цих музичних інструментах та певний характер звучання. Але баян/акордеон – універсальні музичні інструменти, на яких завдяки наявності лівої, так званої «виборної» клавіатури, виконавці мають можливість майже без змін виконувати деякі клавірні твори потрібною динамікою та відповідними засобами звуковидобування, тобто відтворюючи потрібний характер звучання.

Для виконання більш складних клавірних творів потрібне відповідне редагування динаміки, аплікатури, міховедення, що враховує особливості фактури клавірних творів та можливості належного відтворення відповідного музичного тексту на баяні/акордеоні.

На горі, горі

українська народна пісня в обр. М. Лисенка

Allegretto

Musical score for 'На горі, горі' by M. Lysenko. The score is in 2/4 time, key of D major, and consists of three systems of piano accompaniment. The first system (measures 1-6) features a melody in the right hand with dynamics *mf* and *p*, and a bass line in the left hand. The second system (measures 7-13) continues the melody with a *mf* dynamic. The third system (measures 14-20) includes a *tr* dynamic, a *rit.* marking, and a *p* dynamic. The piece concludes with a double bar line at the end of measure 20.

Поліфонічна п'єса

Ю. Щуровський

Andante cantabile

Musical score for 'Поліфонічна п'єса' by Y. Shchurivskyi. The score is in 2/4 time, key of B-flat major, and consists of two systems of piano accompaniment. The first system (measures 21-25) features a melody in the right hand with a *tr* dynamic and a bass line in the left hand. The second system (measures 26-31) continues the melody with a *mf* dynamic. The piece concludes with a double bar line at the end of measure 31.

32

rit.
p

Тиха ніч

37 *Andante* Ф. Грубер

p

43

50

Канон

57 *Andantino* Ю. Щуровський

mp
cresc.

62

mf

Detailed description: This system contains measures 62 through 67. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, often beamed together. The left hand provides a rhythmic accompaniment with eighth notes. A dynamic marking of *mf* is placed above the right hand in measure 65.

68

dim. *rit.* *p*

Detailed description: This system contains measures 68 through 72. The right hand continues the melodic line, ending with a half note. The left hand continues with eighth notes. Dynamic markings include *dim.* in measure 69, *rit.* in measure 71, and *p* in measure 72.

Зозуленька

чеська народна пісня в обр. І. Берковича

73 Scherzando

mf

Detailed description: This system contains measures 73 through 76. The right hand has a rhythmic pattern of eighth notes. The left hand has a similar rhythmic pattern. A dynamic marking of *mf* is placed above the right hand in measure 73. The tempo marking *Scherzando* is placed above the right hand.

77

Detailed description: This system contains measures 77 through 80. The right hand has a rhythmic pattern of eighth notes. The left hand has a similar rhythmic pattern.

81

mp *rit.* *p*

Detailed description: This system contains measures 81 through 84. The right hand has a rhythmic pattern of eighth notes. The left hand has a similar rhythmic pattern. Dynamic markings include *mp* in measure 81, *rit.* in measure 83, and *p* in measure 84.

Пісня рожка

Е. Тамберг

85 Andante *mp*

89 *mf* *mp*

Народний наспів

Е. Тамберг

94 Andantino *mp*

98

102 *mf* *marcato*

106

mp *poco a poco dim.* *molto rit.* *p*

Інвенція

111 *Andantino* Ю. Щуровський

mp

116

mf

122

rit. *p*

Пісня в темному лісі

128 *Moderato* Е. Сігмейстер

mp

133

mf

Detailed description: This system contains measures 133 through 138. The music is in a minor key with a 3/4 time signature. The right hand features a melodic line with a long slur over measures 133-138. The left hand provides harmonic support with chords and moving lines. A dynamic marking of *mf* is present in measure 136.

139

mp

Detailed description: This system contains measures 139 through 144. The right hand continues the melodic line with a slur. The left hand has a more active role with chords and moving lines. A dynamic marking of *mp* is present in measure 140. The system ends with a double bar line.

Канон

145 Moderato С. Шевченко

mp

Detailed description: This system contains measures 145 through 150. The tempo is marked *Moderato*. The key signature changes to major (one sharp). The time signature is 3/4. The right hand has a melodic line with a slur. The left hand has a more active role with chords and moving lines. A dynamic marking of *mp* is present in measure 146.

151

mf

Detailed description: This system contains measures 151 through 157. The right hand has a melodic line with a slur. The left hand has a more active role with chords and moving lines. A dynamic marking of *mf* is present in measure 152. The system ends with a double bar line.

158

1. 2.

Detailed description: This system contains measures 158 through 163. The right hand has a melodic line with a slur. The left hand has a more active role with chords and moving lines. The system ends with a double bar line. There are first and second endings marked '1.' and '2.' in measures 161-162.

В народному стилі

Ю. Щуровський

165 Moderato

169

173

mp

mf

mf

rit.

p

Старовинний танець

Л. Шукраїло

177 Moderato

182

mp

mf

188

p *mp*

This system contains measures 188 to 193. The music is in a key with two flats and a 2/4 time signature. It features a piano (*p*) dynamic in the first half and a mezzo-piano (*mp*) dynamic in the second half. The melody is primarily in the right hand, with a simple accompaniment in the left hand.

194

mf *rit.*

This system contains measures 194 to 199. The music continues in the same key and time signature. It features a mezzo-forte (*mf*) dynamic and a *rit.* (ritardando) marking. The piece concludes with a double bar line.

Чом ти не прийшов

українська народна пісня в обр. М. Різоля

201 Andante

mp

This system contains measures 201 to 205. The music is in a key with two flats and a 2/4 time signature, marked *Andante*. It features a mezzo-piano (*mp*) dynamic. The melody is in the right hand, and the left hand provides a simple accompaniment.

206

mf

This system contains measures 206 to 210. The music continues in the same key and time signature. It features a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The piece concludes with a double bar line.

211

1. 2.

This system contains measures 211 to 215. The music is in a key with two flats and a 2/4 time signature. It features a first ending (1.) and a second ending (2.). The piece concludes with a double bar line.

Старовинний німецький танок

М. Преторіус

216 Moderato

Musical score for measures 216-220. The piece is in 4/4 time and Moderato. The right hand features a melody of eighth notes with slurs, starting with a mezzo-forte (*mf*) dynamic and ending with a piano (*p*) dynamic. The left hand provides a bass line of quarter notes with a long slur across the first four measures.

Musical score for measures 221-225. The right hand continues the eighth-note melody, with a forte (*f*) dynamic marking in measure 224. The left hand continues with quarter notes, featuring a more active bass line in the final two measures.

Musical score for measures 226-231. The right hand features a more complex eighth-note pattern with slurs. The left hand continues with quarter notes. A piano (*p*) dynamic marking is present in measure 227. The piece concludes with a double bar line.

Багатель

Д. Хук

232 Allegretto

Musical score for measures 232-235. The piece is in 4/4 time and Allegretto. The right hand has a melody of eighth notes with slurs and a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The left hand has a bass line of eighth notes with slurs. A hairpin crescendo is shown in the right hand between measures 233 and 235.

Musical score for measures 236-240. The right hand continues the eighth-note melody with slurs. The left hand continues with eighth notes. A piano (*p*) dynamic marking is present in measure 236. The piece concludes with a double bar line.

240

mf *p* *mf*

Musical score for measures 240-243. The piece is in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). The melody in the right hand features a series of eighth-note patterns, while the left hand provides a simple accompaniment of quarter notes. Dynamic markings are *mf*, *p*, and *mf*.

244

p *cresc.* *mf*

Musical score for measures 244-247. The right hand has a more active melody with sixteenth-note runs, and the left hand continues with quarter notes. Dynamic markings are *p*, *cresc.*, and *mf*.

Українська народна пісня

Tranquillo, espressivo

М. Любарський

248

mp

Musical score for measures 248-253. The piece is in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). The melody in the right hand is mostly quarter notes, and the left hand has a simple accompaniment. Dynamic marking is *mp*.

254

mf

1.

Musical score for measures 254-260. The right hand has a melody with a repeat sign and a first ending bracket. The left hand has a simple accompaniment. Dynamic marking is *mf*.

261

2. *rit.* *p*

Musical score for measures 261-266. The right hand has a melody with a second ending bracket. The left hand has a simple accompaniment. Dynamic markings are *rit.* and *p*.

За городом качки пливуть

українська народна пісня в обр. М. Леонтовича

268 Allegretto

mf

272

p

277

mf

282

287

mf

Ой, літає соколونько

українська народна пісня в обр. Я. Степового

292 Moderato *mp*

296 *mf*

301

306 *mf*

311 *rit.*

Місяць на небі

українська народна пісня в обр. М. Різоля

316 Moderato

p cantabile

321

326 *mp* *p*

331 *mf* *poco rit.*

336 *a tempo* *p* *rit.* *dim.*

Менуэт

Й.С. Бах

342 Allegretto *mf*

347

352

Арія

Й.С. Бах

358 Allegretto *mf* *tr*

364 1. 2. *mp* *cresc.*

370

mf

1. 2.

376

Allegro

Буе

Й.С. Бах

mf

380

384

Fine

p

388

D.C. al Fine

Менуэт

В. Моцарт

393 Moderato

mf *f*

This system contains measures 393 to 397. The treble clef part features a melodic line with slurs and ties. The bass clef part provides harmonic support with chords and single notes. The dynamic markings are *mf* and *f*.

398

This system contains measures 398 to 403. The treble clef part continues the melodic development with slurs and ties. The bass clef part has a more active role with eighth notes and chords. The key signature remains B-flat major.

404

mp

This system contains measures 404 to 408. A repeat sign is present at the beginning of the system. The treble clef part has a melodic line with slurs and ties. The bass clef part has a more active role with eighth notes and chords. The dynamic marking is *mp*.

409

mf *f*

This system contains measures 409 to 414. The treble clef part features a melodic line with slurs and ties. The bass clef part provides harmonic support with chords and single notes. The dynamic markings are *mf* and *f*.

415

This system contains measures 415 to 419. The treble clef part features a melodic line with slurs and ties. The bass clef part provides harmonic support with chords and single notes. The system ends with a double bar line.

Менуэт

Allegretto giocoso

В. Моцарт

420 *mf*

425 *mp*

431 *cresc.*

Detailed description: This block contains the musical score for measures 420 to 431 of a Minuet by Wolfgang Amadeus Mozart. The music is in 3/4 time and G major. It features a treble and bass clef system. Measure 420 starts with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. Measure 425 includes a mezzo-piano (*mp*) dynamic. Measure 431 features a crescendo (*cresc.*) dynamic. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and repeat signs.

Арія

Andante

Г. Перселл

436 *mp*

441 *mf*

Detailed description: This block contains the musical score for measures 436 to 441 of an Aria by George Frideric Handel. The music is in 3/4 time and G minor. It features a treble and bass clef system. Measure 436 starts with a mezzo-piano (*mp*) dynamic. Measure 441 features a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and repeat signs.

447

Musical score for measures 447-451. Treble clef, bass clef, 3/4 time signature, key of B-flat major. Measures 447-451 show a melodic line in the treble and a supporting bass line. Measure 451 ends with a fermata over a whole note G4.

Менует

Й.С. Бах

452 Moderato *mp*

Musical score for measures 452-455. Treble clef, bass clef, 3/4 time signature, key of B-flat major. Measure 452 starts with a "Moderato" tempo marking and a mezzo-piano (*mp*) dynamic. Measures 452-455 show a melodic line in the treble and a supporting bass line. Measure 455 ends with a fermata over a whole note G4.

456

Musical score for measures 456-460. Treble clef, bass clef, 3/4 time signature, key of B-flat major. Measures 456-460 show a melodic line in the treble and a supporting bass line. Measures 459-460 are marked with first and second endings.

461 *mf*

Musical score for measures 461-465. Treble clef, bass clef, 3/4 time signature, key of B-flat major. Measure 461 starts with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. Measures 461-465 show a melodic line in the treble and a supporting bass line. Measure 465 ends with a fermata over a whole note G4.

466

Musical score for measures 466-470. Treble clef, bass clef, 3/4 time signature, key of B-flat major. Measure 466 starts with a first ending marked with a "b" above the note. Measures 466-470 show a melodic line in the treble and a supporting bass line. Measures 469-470 are marked with first and second endings.

Сарабанда

Г. Гендель

470 *Andante*

mp

474 *mf*

479

484 *p* *cresc.*

489 *mf* *rit.*

Detailed description: This image shows a page of a musical score for a Sarabande by George Frideric Handel. The score is written for piano and consists of five systems of music. Each system has a treble and bass clef staff. The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 3/4. The tempo is marked 'Andante'. The dynamics range from mezzo-piano (mp) to mezzo-forte (mf), with a piano (p) section and a crescendo (cresc.) section. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and repeat signs. The page number 26 is at the bottom.

Менуэт

Й.С. Бах

494 Allegretto *mf*

499 1. 2. *p*

504

509 *mf*

514 *rit.*

Фантазія

Г. Телеман

519 Allegro

f *p*

This system contains measures 519 to 523. It begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The music starts with a forte (*f*) dynamic. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a steady bass line. The dynamic shifts to piano (*p*) in measure 523.

524

f *dim.*

This system contains measures 524 to 529. The melodic line in the right hand continues with various rhythmic patterns, including sixteenth-note runs. The dynamic is marked forte (*f*) and then gradually decreases to *dim.* (diminuendo) by measure 529.

530

f

This system contains measures 530 to 535. The music features a prominent melodic line in the right hand with a crescendo leading to a forte (*f*) dynamic in measure 533. The left hand maintains a consistent bass line.

536

f *dim.*

This system contains measures 536 to 541. It begins with a forte (*f*) dynamic and a crescendo, followed by a gradual decrease to *dim.* (diminuendo) by measure 541.

542

f *rit.*

This system contains measures 542 to 547. The music starts with a forte (*f*) dynamic and a crescendo, then transitions to a ritardando (*rit.*) in measure 545, ending with a final flourish in measure 547.

У стилі старовинного танцю

В. Соляников

547 Andante

mp

550

mf

553

p *f* Fine

556

mp *mf*

559

f *f*

D.C. al Fine

Менуэт

Г. Бем

562 Moderato

mp mf

567

1. 2. mp f

573

mp

579

mf p f

585

mf

Джазова інвенція № 3

М. Шмітц

591 $\text{♩} = 104$

mp

595

599 *mf*

602

605 1. 2. *rit.* *f*

Джазова інвенція № 5

М. Шмітц

609 $\text{♩} = 76$

mf (p)

613 1. 2.

f

618 *mf (p)*

623 1. 2.

628 D.C. *f* 3 3

Джазова інвенція № 14

М. Шмітц

633 $\text{♩} = 116$

mf

637

641

645

poco a poco cresc.

649

f

653

657

661

Щедрик

українська народна пісня в обр. М. Леонтовича

666 Allegretto

671

676

mf

681

cresc.

686

f *mf*

691

p *mp*

697

rit. *pp*

Ой, з-за гори кам'яної

українська народна пісня в обр. М. Леонтовича

702 Allegretto *mp*

706 *mf*

710 *mf*

714 *f*

718 *mp* *dim. e rit.* *p*

Українська народна пісня

Moderato e cantabile

М. Любарський

722

mp

Musical score for measures 722-727. The piece is in 3/4 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is Moderato e cantabile. The score features a melody in the right hand and a supporting bass line in the left hand. Dynamics include *mp* (mezzo-piano).

728

Musical score for measures 728-733. The melody continues in the right hand, and the bass line provides harmonic support. The dynamics remain consistent with the previous section.

734

mf

Musical score for measures 734-740. The melody in the right hand shows some rhythmic variation. Dynamics include *mf* (mezzo-forte).

741

mp

Musical score for measures 741-747. The melody in the right hand features a prominent trill-like figure. Dynamics include *mp* (mezzo-piano).

748

Musical score for measures 748-754. The piece concludes with a final cadence in the right hand and a sustained bass line. The score ends with a double bar line.

Маленька прелюдія

Allegro moderato ♩ = 116

Й.С. Бах

754

mf *legato* *cresc.* *f*

758

mf *dim.* *p*

762

cresc. *f*

766

f

Фугета

Moderato

Д. Каріссімі

770

mf

Фугета

Т. Галліс

803 Moderato *mf*

809

816

823

Detailed description: This block contains the musical score for the piece 'Фугета' (Fugata) by T. Ghalis. It consists of four systems of piano music. The first system starts at measure 803 with a tempo marking of 'Moderato' and a dynamic marking of '*mf*'. The music is in 2/4 time. The second system starts at measure 809. The third system starts at measure 816. The fourth system starts at measure 823 and ends with a double bar line. The score is written for piano with a grand staff (treble and bass clefs).

МОЛИТВА

С. Франк

829 Quasi lento *mp*

Detailed description: This block contains the musical score for the piece 'МОЛИТВА' (Molitva) by S. Franck. It consists of one system of piano music starting at measure 829 with a tempo marking of 'Quasi lento' and a dynamic marking of '*mp*'. The music is in common time (C). The score is written for piano with a grand staff (treble and bass clefs). The piece features long, flowing melodic lines in both hands, characteristic of Franck's style.

833

Musical score for measures 833-836. The piece is in G major (one sharp). The right hand features a melodic line with a long slur over measures 833-834 and another slur over measures 835-836. The left hand provides harmonic support with chords and moving bass lines.

837

mf

Musical score for measures 837-840. The piece is in G major. The right hand has a melodic line with slurs over measures 837-838 and 839-840. The left hand has a bass line with slurs over measures 837-838 and 839-840. The dynamic marking *mf* is present.

841

Musical score for measures 841-844. The piece is in G major. The right hand has a melodic line with slurs over measures 841-842 and 843-844. The left hand has a bass line with slurs over measures 841-842 and 843-844.

845

p

Musical score for measures 845-848. The piece is in G major. The right hand has a melodic line with slurs over measures 845-846 and 847-848. The left hand has a bass line with slurs over measures 845-846 and 847-848. The dynamic marking *p* is present.

849

rall.

Musical score for measures 849-852. The piece is in G major. The right hand has a melodic line with slurs over measures 849-850 and 851-852. The left hand has a bass line with slurs over measures 849-850 and 851-852. The dynamic marking *rall.* is present.

Маскарада

Невідомий автор 17 ст.

853 Moderato

mp *cantabile*

858

1. 2.

863

mf

868

1. 2. *mp* *legato*

873

1. 2.

Ой, ходила по садочку

українська народна пісня в обр. П. Терещенка

879 Moderato *mp*

883

888 *mf*

893

898 *mp* *dim.* *rit.*

Там, де Ятрань круто в'ється

українська народна пісня в обр. М. Різоля

903 *mp*

909 *p*

914 *mp*

919 *f*

924 *rit.* *f mp* *p*

The musical score is written for piano in 3/4 time, featuring a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It consists of five systems of two staves each (treble and bass clef). The first system (measures 903-908) begins with a *mp* dynamic. The second system (measures 909-913) ends with a *p* dynamic. The third system (measures 914-918) includes a triplet in the right hand and a *mp* dynamic. The fourth system (measures 919-923) features a *f* dynamic. The fifth system (measures 924-928) includes a *rit.* marking and dynamics of *f mp* and *p*. The score uses various musical notations including slurs, ties, and dynamic markings.

Менуэт - Трио

Й.С. Бах

929 Allegretto

mp legato

933

1. 2.

938

mf *cresc.*

942

1. 2.

Канон

С. Франк

947 Allegretto

mp dolce

951

Musical score for measures 951-954. The piece is in A major (three sharps) and 3/4 time. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, often beamed together, and some chords. The left hand provides a bass line with quarter and eighth notes. A large slur covers the first two measures of the system.

955

Musical score for measures 955-958. The right hand continues with a melodic line, featuring some chords and a half note. The left hand has a steady bass line with quarter notes. A large slur covers the first two measures of the system.

959

Musical score for measures 959-962. The right hand has a melodic line with eighth notes. The left hand has a bass line with quarter notes. A large slur covers the first two measures of the system.

963

Musical score for measures 963-967. The right hand has a melodic line with eighth notes. The left hand has a bass line with quarter notes. A large slur covers the first two measures of the system. The word *dolcissimo* is written in the bass staff between measures 964 and 965.

968

Musical score for measures 968-971. The right hand has a melodic line with eighth notes. The left hand has a bass line with quarter notes. A large slur covers the first two measures of the system. The piece ends with a double bar line at the end of measure 971.

Маленька прелюдія

Й.С. Бах

Vivo ♩ = 88

973 *mp* *cresc.* *cresc.*

976 *f* *poco a poco dim.*

979 *p* *cresc.*

982 *mf* *dim.*

985 *p* *cresc.* *f* *poco rit.*

Detailed description: This page contains five systems of musical notation for the 'Little Prelude' by J.S. Bach. Each system consists of a grand staff with a treble and bass clef. The music is in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked 'Vivo' with a quarter note equal to 88 beats per minute. The first system (measures 973-975) features a treble staff with sixteenth-note patterns and a bass staff with chords and eighth notes. Dynamics include *mp* and *cresc.*. The second system (measures 976-978) shows a treble staff with chords and a bass staff with eighth-note patterns. Dynamics include *f* and *poco a poco dim.*. The third system (measures 979-981) has a treble staff with sixteenth-note patterns and a bass staff with eighth notes. Dynamics include *p* and *cresc.*. The fourth system (measures 982-984) features a treble staff with sixteenth-note patterns and a bass staff with eighth notes. Dynamics include *mf* and *dim.*. The fifth system (measures 985-987) shows a treble staff with sixteenth-note patterns and a bass staff with eighth notes. Dynamics include *p*, *cresc.*, *f*, and *poco rit.*. The piece concludes with a final cadence in the treble staff.

Маленька прелюдія

Й.С. Бах

988 Allegretto (♩. = 72) *mf* *cresc.* *f*

993 *mf*

998 *cresc.*

1003 *f*

1008 *f* *tr*

1012

mf *cresc.*

This system contains five measures of music. The treble clef part features a continuous eighth-note melody. The bass clef part provides a harmonic accompaniment with a mix of quarter and eighth notes. The dynamic marking *mf* is present at the start, and *cresc.* is indicated towards the end of the system.

1017

p

This system contains five measures of music. The treble clef part continues with eighth-note patterns. The bass clef part has a more active role with eighth-note runs. A dynamic marking of *p* is shown in the third measure. A hairpin symbol indicates a crescendo leading into the *p* marking.

1022

This system contains five measures of music. The treble clef part features a mix of eighth and quarter notes, with some notes beamed together. The bass clef part continues with eighth-note accompaniment. Hairpin symbols indicate dynamic changes throughout the system.

1027

mf *cresc.*

This system contains five measures of music. The treble clef part has a melodic line with some slurs. The bass clef part has a steady eighth-note accompaniment. Dynamic markings *mf* and *cresc.* are present.

1032

f

This system contains five measures of music, ending with a double bar line and repeat dots. The treble clef part features a melodic line with slurs. The bass clef part has a consistent eighth-note accompaniment. A dynamic marking of *f* is shown at the beginning.

Маленька прелюдія

Й.С. Бах

1036 Allegro moderato ♩ = 116

The musical score is written for piano in 3/4 time, featuring a treble and bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked 'Allegro moderato' with a quarter note equal to 116 beats per minute. The score is divided into five systems, each with a measure number in the top left corner. The first system (measures 1036-1040) begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The second system (measures 1041-1045) includes a crescendo (*cresc.*) marking. The third system (measures 1046-1050) features a decrescendo (*dim.*) and a piano (*p*) dynamic. The fourth system (measures 1051-1055) includes a crescendo (*cresc.*) and a forte (*f*) dynamic. The fifth system (measures 1056-1060) continues with a forte (*f*) dynamic. The piece concludes with a double bar line and repeat dots at the end of the fifth system.

1041 *cresc.*

1046 *dim.* *p*

1051 *cresc.* *f*

1056 *f*

1061

dim.

1066

p

1071

p *cresc.* *f*

КАНОН

Allegro non troppo ♩ = 120

Б. Барток

1076

f pesante marcato *rall.* *a tempo* *sempre f*

1082

1089

mf

1096

rit. **Sostenuto** **Tempo I**

molto cresc. **f** *piu f*

1103

marcato *poco vivo*

marcato *poco vivo*

1110

poco meno f

poco meno f

1116

frisoluto **sf** **sf**

frisoluto **sf** **sf**

Чакона

Й. Пахельбель

Andante sostenuto

1122

mp

1127

1132

tr

1137

1. 2.

1142

1. 2.

Detailed description: This image shows a page of musical notation for a piece titled 'Чакона' (Chaconne) by J. Pachelbel. The tempo is 'Andante sostenuto'. The score is written for piano in 3/4 time, with a key signature of three flats (B-flat major or D-flat minor). The page contains five systems of music, each with a treble and bass clef. Measure numbers 1122, 1127, 1132, 1137, and 1142 are indicated at the start of their respective systems. The notation includes various note values, rests, and articulation marks such as accents and trills. A dynamic marking of *mp* (mezzo-piano) is present in the first system. The piece features several first and second endings, marked with '1.' and '2.' above the staff lines.

1147

1. 2.

mf

1151

1154

1157

mp

1162

Пасакалія

Г. Гендель

Allegro ma non troppo

1166 *f*

1170

1174 *p*

1178 *mp*

1182 *f* *tr*

The image shows a musical score for a piece titled "Пасакалія" (Pascaglia) by G. Handel. The score is in 4/4 time and features a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It is divided into five systems of music, each with a starting measure number and a dynamic marking. The first system (measures 1166-1170) is marked *f* and features a complex texture with many beamed sixteenth notes in the right hand and a steady bass line. The second system (measures 1170-1174) continues the texture. The third system (measures 1174-1178) is marked *p* and features a melodic line in the right hand with a slur over it, and a bass line. The fourth system (measures 1178-1182) is marked *mp* and features a melodic line in the right hand with a slur over it, and a bass line. The fifth system (measures 1182-1186) is marked *f* and features a melodic line in the right hand with a slur over it, and a bass line. The piece concludes with a trill in the right hand.

1186

mf

1189

p

1192

p

1195

p

1198

mf

1201

1204

1207

1210

1213

1216

Musical score for measures 1216-1218. The piece is in B-flat major (two flats). Measure 1216 features a treble clef with a series of eighth-note chords, some with accents (>) and a dynamic marking of *f*. The bass clef has a similar eighth-note accompaniment. Measure 1217 continues the treble line with accents and a dynamic of *f*. Measure 1218 shows a treble clef with a whole note chord and a dynamic of *f*, while the bass clef has a whole note chord.

1219

Musical score for measures 1219-1221. Measure 1219 has a treble clef with a whole note chord and a dynamic of *sf*, and a bass clef with an eighth-note accompaniment. Measure 1220 continues the treble line with a whole note chord and a dynamic of *sf*, while the bass clef has an eighth-note accompaniment. Measure 1221 features a treble clef with a whole note chord and a dynamic of *sf*, and a bass clef with an eighth-note accompaniment.

1222

Musical score for measures 1222-1224. Measure 1222 has a treble clef with eighth-note chords and a dynamic of *f*, and a bass clef with a whole note chord. Measure 1223 continues the treble line with eighth-note chords and a dynamic of *f*, and a bass clef with a whole note chord. Measure 1224 features a treble clef with eighth-note chords and a dynamic of *f*, and a bass clef with a whole note chord. The tempo marking *poco allarg.* is present above the treble clef.

1225

Musical score for measures 1225-1227. Measure 1225 has a treble clef with eighth-note chords and a dynamic of *ff*, and a bass clef with a whole note chord. Measure 1226 continues the treble line with eighth-note chords and a dynamic of *ff*, and a bass clef with a whole note chord. Measure 1227 features a treble clef with eighth-note chords and a dynamic of *ff*, and a bass clef with a whole note chord.

1228

Musical score for measures 1228-1230. Measure 1228 has a treble clef with eighth-note chords and a dynamic of *sf*, and a bass clef with an eighth-note accompaniment. Measure 1229 continues the treble line with eighth-note chords and a dynamic of *sf*, and a bass clef with an eighth-note accompaniment. Measure 1230 features a treble clef with a whole note chord and a dynamic of *sf*, and a bass clef with a whole note chord.

Прелюдія *)

Й.С. Бах

1230 Allegro ♩ = 108 *mp*

1233

1236

1239

1242

*) Прелюдія та наступна за нею fuga створені Й.С. Бахом як окремі твори, але їх можна виконувати разом.

1245

f

1248

p

1251

cresc.

1255

p

1258

cresc.

f

Фугета

Й.С. Бах

1263 Allegretto ♩ = 152 *mp*

1268

1273 *f*

1278

1283 *mp*

1288

Musical score for measures 1288-1292. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature is one sharp (F#). Measure 1288 features a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1289 has a treble staff with a whole note chord and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1290 has a treble staff with a whole note chord and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1291 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1292 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords.

1293

Musical score for measures 1293-1297. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature is one sharp (F#). Measure 1293 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1294 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1295 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1296 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1297 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. The word "cresc." is written above the bass staff in measure 1293, and the letter "T" is written above the bass staff in measure 1295.

1298

Musical score for measures 1298-1302. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature is one sharp (F#). Measure 1298 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1299 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1300 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1301 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1302 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords.

1303

Musical score for measures 1303-1307. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature is one sharp (F#). Measure 1303 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1304 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1305 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1306 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1307 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. The dynamic marking "mp" is written below the bass staff in measure 1303.

1308

Musical score for measures 1308-1312. The system consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature is one sharp (F#). Measure 1308 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1309 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1310 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1311 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords. Measure 1312 has a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with eighth-note chords.

1313

cresc. *f*

This musical system covers measures 1313 to 1317. It is written for a grand piano in G major and 4/4 time. The left hand plays a steady eighth-note accompaniment. The right hand begins with a series of chords, followed by a dynamic marking of *f* (forte) and continues with a sequence of chords and some eighth-note passages.

1318

This musical system covers measures 1318 to 1322. The right hand features a series of chords and melodic lines, while the left hand continues with a consistent eighth-note accompaniment. The system concludes with a double bar line.

Органна прелюдія і фуга

1323

Прелюдія ♩ = 72

Й.С. Бах

mf

This system covers measures 1323 and 1324. It is in G minor, 4/4 time, and marked *mf* (mezzo-forte). The tempo is indicated as ♩ = 72. The right hand has a melodic line with some grace notes, and the left hand provides a simple accompaniment.

1325

This system covers measures 1325 and 1326. The right hand continues with a melodic line, and the left hand has a bass line with some chromatic movement.

1327

Musical score for measures 1327-1328. The piece is in a key with two flats (B-flat and E-flat) and a 3/4 time signature. Measure 1327 features a treble clef with a melodic line of eighth notes and a bass clef with a single eighth note followed by a whole rest. Measure 1328 continues the treble line and adds a bass line with eighth notes and a trill-like figure.

1329

Musical score for measures 1329-1330. Measure 1329 shows a treble clef with a melodic line and a bass clef with a bass line. A trill (tr) is indicated above the final note of the treble line. Measure 1330 continues the melodic and bass lines.

1331

Musical score for measures 1331-1332. Both measures feature a treble clef with a melodic line and a bass clef with a bass line, consisting of eighth notes.

1333

Musical score for measures 1333-1334. Both measures feature a treble clef with a melodic line and a bass clef with a bass line, consisting of eighth notes.

1335

Musical score for measures 1335-1336. Measure 1335 shows a treble clef with a melodic line and a bass clef with a bass line. Measure 1336 features a treble clef with a melodic line and a bass clef with a bass line, marked with a forte (*f*) dynamic.

1337

Musical score for measures 1337-1338. The piece is in a minor key (one flat). The right hand features a complex, rhythmic melody with many sixteenth notes and some triplets. The left hand provides a steady accompaniment with chords and single notes.

1339

Musical score for measures 1339-1340. The right hand continues with its intricate sixteenth-note pattern. The left hand accompaniment remains consistent with the previous measures.

1341

Musical score for measures 1341-1342. The right hand melody is highly rhythmic. The left hand accompaniment includes some chromatic movement, with a sharp sign (#) appearing in the bass line.

1343

Musical score for measures 1343-1344. The right hand melody becomes more melodic and flowing, with some notes beamed together. The left hand accompaniment is more active, with many eighth notes.

1345

Musical score for measures 1345-1346. The right hand melody is rhythmic and features a repeat sign. The left hand accompaniment is also rhythmic and includes a sharp sign (#) in the bass line.

Фуга ♩ = 84

1347

Musical score for measures 1347-1349. Measure 1347 features a complex texture with sixteenth-note runs in both hands. Measure 1348 is a whole rest. Measure 1349 is a whole note chord.

1350

Musical score for measures 1350-1353. Measure 1350 has a melodic line in the right hand and a whole rest in the left. Measures 1351-1353 continue the melodic line in the right hand with the left hand remaining at whole rests.

1354

Musical score for measures 1354-1357. Measure 1354 has a melodic line in the right hand and a whole rest in the left. Measures 1355-1357 feature a rhythmic pattern in the left hand with eighth notes and rests, while the right hand continues its melodic line.

1358

Musical score for measures 1358-1361. Measure 1358 has a melodic line in the right hand and a whole rest in the left. Measures 1359-1361 feature a rhythmic pattern in the left hand with eighth notes and rests, while the right hand continues its melodic line.

1362

Musical score for measures 1362-1365. Measure 1362 has a melodic line in the right hand and a whole rest in the left. Measures 1363-1365 feature a rhythmic pattern in the left hand with eighth notes and rests, while the right hand continues its melodic line.

1366

Musical score for measures 1366-1369. The piece is in a minor key with two flats. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a steady accompaniment of eighth notes.

1370

Musical score for measures 1370-1373. The right hand has a melodic line with a long slur over measures 1371 and 1372. The left hand continues with eighth-note accompaniment.

1374

Musical score for measures 1374-1377. The right hand features a melodic line with eighth notes and some rests. The left hand maintains the eighth-note accompaniment.

1378

Musical score for measures 1378-1381. The right hand has a melodic line with eighth notes and slurs. The left hand continues with eighth-note accompaniment.

1382

Musical score for measures 1382-1385. The right hand features a melodic line with eighth notes and slurs. The left hand continues with eighth-note accompaniment.

1386

1390

1394

1398

1402

Стикло про музичні форми (витяг з Вікіпедії)

Канон (грец. κανών – брусок; прут; лінійка; правило, норма) – поліфонічна музична форма, в якій мелодія утворює контрапункт сама із собою. Основний техніко-композиційний прийом – канонічна імітація.

Інвенція – (лат. *inventio* – знахідка, винахід) – невелика дво або триголосна поліфонічна п'єса що відзначається винахідливістю як з погляду мелодики так і з погляду розвитку теми та побудови форми.

Багатель – (фр. *bagatelle* – дрібничка) – невеличка, технічно не складна та граціозна за характером музична інструментальна п'єса.

Менует (фр. *menuet* – маленький крок) – старовинний французький народний (бальний) танець. Іноді менует називають «запрошенням до танцю», або запрошенням до витонченої «танцювальної бесіди». Також використовувався композиторами (Й. Бахом, В. Моцартом) як частина інструментальної сюїти, серенади, навіть симфонії, розмір такту 3/4

Арія (іт. *aria* – повітря) – завершений за побудовою епізод опери, ораторії або кантати, що виконується співаком-солістом у супроводі оркестру. Також арією називається самостійний інструментальний твір наспівного характеру. Арії нерідко входили до складу інструментальних сюїт часів бароко (Й. Бах, Г. Гендель).

Буре (фр. *bourre* – стрибати, підстрибувати) – старовинний французький народний танець, розмір такту – 2/2, 4/4 із затактом на одну чверть, виконується в досить швидкому темпі, також використовувався як частина інструментальної сюїти в творах Ж. Люллі, Г. Генделя, Й.С. Баха.

Сарабанда (ісп. *zarabanda*) – старовинний іспанський танець урочисто-релігійного характеру (урочиста хода), також частина інструментальної сюїти, розмір такту 3/4, або 3/2.

Прелюдія (лат. *prae...* – перед та лат. *ludus* – гра) – вступ до певного музичного твору (сюїти, фуґи), також невелика самостійна музична інструментальна п'єса.

Маскарада (іт. *mascarata* та фр. *mascarade* – вдавання, обман та переносне значення – гуляння, комедія) – твір, що відповідає усім характеристикам музичного твору часів бароко, призначений для виконання на маскарадах, які виникли в Італії, та придворних балах Франції.

Фуґа (лат. *fuga* – біг, втеча, швидкий плин) – музична форма, заснована на розвитку однієї теми (рідше – двох або трьох тем), що проводиться поперемінно в різних голосах. Цей поліфонічний (багатоголосний) музичний твір як найвища поліфонічна форма характеризується повтореннями основної теми у різних варіаціях, основна коротка тема переходить (ніби перебігає) від одного голосу до іншого.

Фугета (іт. *fughetta* – маленька фуга) – невелика за розміром фуга, відрізняється від класичної більш простими темами та відносно нескладними особливостями розвитку.

Чакона (ісп. *chalgia*, італ. *ciaccona*, фр. *chaconne*) – старовинний танець карнавального характеру. В епоху бароко – популярна інструментальна п'єса – поліфонічні варіації на тему, яка у незмінному вигляді повторюється в басі (*basso ostinato*), а верхні голоси різноманітно варіюються.

Пасакалія (фр. *passacaille*, іт. *passacaglia*, ісп. *pasacalle*, від *pasar* – проходити і *calle* – вулиця) – спочатку іспанська пісня, а з кінця XVI століття – танець святкового або маршеподібного характеру, що виконувався на вулицях під час проведів гостей по закінченні свята.

З другої половини XVII століття – це велика і розвинена музична форма переважно поліфонічного складу. Стала більш відомою завдяки творчості німецьких композиторів-органістів Й. Пахельбеля, Д. Букстегуде, Й. Баха, Г. Генделя.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ ТВОРІВ

Барток Бела (1881-1945) – угорський композитор, піаніст, музикознавець, фольклорист. Розвивав власну музичну мову, поєднуючи фольклорні елементи з математичною концепцією тону і ритмічної пропорції.

Бах Йоган Себастьян (1685-1750) – німецький композитор, органіст, клавесиніст, скрипаль. Один з кращих виконавців на органі свого часу, для органу Бах створив твори, які стали вершиною розвитку органної літератури.

Бем Георг (1661-1733) – німецький композитор, органіст. Відомий своїм вкладом в розвиток форми хоральної партити, також відомий впливом на творчість Й. С. Баха в молоді роки.

Беркович Ісаак Якович (1902-1972) – український композитор, піаніст, педагог, автор багатьох творів для дітей.

Грубер Франц Ксавер (1787-1863) – австрійський композитор, церковний органіст, вчитель початкових класів, відомий, як автор музики до композиції «*Stille Nacht*» («Тиха ніч»).

Каріссімі Джакомо (1605-1674) – італійський композитор, автор багатьох творів (меси, мотети, ораторії).

Леонтович Микола Дмитрович (1877-1921) – український композитор, хоровий диригент, педагог, автор багатьох хорових аранжувань народних пісень (біля 150).

Лисенко Микола Віталійович (1842-1912) – український композитор, піаніст, диригент, педагог, збирач пісенного фольклору, автор опер «Тарас Бульба», «Наталка-Полтавка», численних аранжувань народної музики для хора.

Любарський Микола Якович (1902-1963) – композитор, диригент, автор творів для дітей.

Моцарт Вольфганг Амадей (1756-1791) – австрійський композитор, представник віденського класицизму, вважається одним із найгеніальніших музикантів в історії людства. Автор чисельних симфоній, опер, інструментальних та хорових творів.

Пахельбель Йоган (1653-1706) – німецький композитор, органіст, автор багатьох світських і церковних творів, його внесок у розвиток форм фуґи і хоральної прелюдії робить його одним з найвеличніших композиторів епохи середнього бароко.

Перселл Генрі (1658-1695) – англійський композитор, органіст, вважається засновником англійської національної опери. Автор кантат, інструментальних сонат, чисельних творів для клавіру та різного складу інструментальних ансамблів.

Преторіус Міхаель (1571-1621) – німецький композитор, органіст, автор музики для протестантського богослужіння – мотети, псалми, «духовні концерти», обробки лютеранських церковних пісень.

Різолі Микола Іванович (1919-2007) – видатний український баяніст, педагог, композитор, художній керівник квартету баяністів Київської філармонії, автор чисельних обробок українських пісень для баяна.

Сігмейстер Елі (1909-1991) – американський композитор, фольклорист, педагог. Автор опер, творів для оркестру, обробок американських народних мелодій.

Соляников Володимир Юрійович (1956) – харківський композитор, піаніст, заслужений артист України, автор багатьох творів для дітей.

Степовий (Якименко) Яків Степанович (1883-1921) – український композитор, педагог, музично-громадський діяч, автор солоспівів, хорових і фортепіанних творів, музичних збірок для дітей.

Талліс Томас (1505-1585) – англійський композитор, органіст, автор чисельних мес, мотетів.

Тамберг Ейно Мартинович (1930-2010) – естонський композитор, педагог, заслужений діяч мистецтв Естонії (1960), автор чисельних творів у різних жанрах та багатьох творів для дітей.

Телеман Георг Пилип (1681-1767) – німецький композитор, музичний критик, громадський діяч, капельмейстер, як композитор працював у всіх сучасних жанрах музичного мистецтва.

Франк Сезар (1822-1890) – французький композитор, органіст, піаніст, музичний педагог, автор симфонічних, камерних та духовних творів.

Хук Джеймс (1746-1827) – англійський композитор, органіст.

Шмітц Манфред (1939-2014) – німецький композитор, піаніст, аранжувальник, педагог.

Шукайло Людмила Федорівна (1942) – українська композиторка, піаністка, музична педагогиня, заслужений діяч мистецтв України, автор інструментальних, симфонічних творів, збірок для дітей.

Рекомендовані джерела

1. Власов В. Методика роботи баяніста над поліфонічними творами: Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 116 с.
2. Горенко Л. Робота баяніста над музичним твором. К.: Музична Україна 1982. – 52с.
3. Давидов М. Теоретичні основи перекладення інструментальних творів для баяна. К.: Музична Україна, 1977. – 100 с.
4. Давидов. М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста) / М. Давидов. – К. : Музична Україна, 2004. – 290 с.
5. Дорохін В. Вивчення поліфонії в класі акордеона: питання теорії та практики: навч. посіб./В. Г. Дорохін. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2012. - 101 с.
6. Паньков О. Питання формування виконавської майстерності в процесі навчання гри на баяні / О. Паньков. – Кривий Ріг, 1995. – 376 с.
7. Салій В. Методика роботи над музичним твором у процесі навчання гри на баяні (акордеоні) / В. Салій. – Дрогобич, 2013. – 135 с.
8. Сташевський А. Музично-інструментальні виражальні засоби в баянному мистецтві / А. Сташевський. – Старобільськ, 2015. – 121 с.

Інтернет-ресурси

1. Бібліотека ХДАК <http://lib-hdak.in.ua/>
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека ім. К.С. Станіславського <http://biblioteka-stanislavskogo.edu.kh.ua/uk/>
3. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка <http://korolenko.kharkov.com/>
4. https://uk.wikipedia.org/wiki/Головна_сторінка